Samfunnsbedriftene
Energi og IKT

Reguleringsmyndigheten for Energi
Middelthuns gate 29
0310, Oslo

Oslo, 6. november 2026

Høringssvar – Forslag om endring i KILE ved beredskapsøvelser på separatdrift og svartstart

Samfunnsbedriftene Energi og IKT takker for muligheten til å gi innspill til Reguleringsmyndigheten for energi (RME) sin høring om endring i forskrift om strømnettselskapenes inntekter.

Forslaget innebærer at avbruddskostnader som følger av beredskapsøvelser på svartstart og separatdrift fra 1. januar 2027, ikke lenger skal inngå i KILE-ordningen. Formålet er å legge bedre til rette for nødvendige beredskapsøvelser og redusere risikoen for at KILE virker som et økonomisk hinder for slike øvelser.

Samfunnsbedriftene er en arbeidsgiver- og interesseorganisasjon som organiserer nær 600 kommunalt eide selskaper, hvorav om lag 140 er energiselskaper. Våre medlemmer omfatter blant annet små og mellomstore energi- og nettselskaper, samt fiber- og IKT-selskaper. Felles for medlemmene er at de leverer grunnleggende tjenester til innbyggere, næringsliv og lokalsamfunn over hele landet.

Våre viktigste betraktninger kort oppsummert

Samfunnsbedriftene Energi og IKT støtter forslaget om at avbrudd som oppstår som følge av nødvendige beredskapsøvelser på separatdrift og svartstart, ikke skal inngå i KILE-ordningen.

Vi mener dette er et riktig og nødvendig prinsipp. Nettselskaper bør ikke påføres økonomisk tap gjennom inntektsreguleringen når de gjennomfører realistiske øvelser som myndighetene ønsker, og som styrker samfunnets samlede beredskap.

Samtidig mener vi at:

- regelverket må være enkelt, forutsigbart og praktisk håndterbart, særlig for små og mellomstore nettselskaper.
- unntaket må utformes slik at det ikke utløser omfattende dokumentasjonskrav eller behov for forhåndsgodkjenning.
- kriteriene bør være fremtidsrettet.

Besøksadresse
Haakon VIIs gate 9
0161 Oslo

Postadresse
Postboks 1378 Vika
0114 Oslo

+47 24 13 27 00
post@samfunnsbedriftene.no
samfunnsbedriftene.no

Org.nr./EHF: 912 868 222
Faktura på e-post:
post@samfunnsbedriftene.no

- RME bør vurdere om ordningen på sikt bør favne bredere enn kun svartstart og separatdrift, dersom andre nødvendige og realistiske beredskapsøvelser medfører kundeavbrudd.
- endringen bør sees som del av et bredere arbeid med å sikre at den økonomiske reguleringen understøtter, og ikke motvirker, myndighetenes økte krav til sikkerhet og beredskap.

Samfunnsbedriftene støtter forslaget

Kraftforsyningen står i et vesentlig endret sikkerhets- og risikobilde. Dette stiller større krav til nettselskapenes evne til å håndtere ekstraordinære situasjoner, tilsiktede handlinger og samtidige hendelser.

Samfunnsbedriftene har tidligere understreket behovet for at kraftberedskapen utvikles mer helhetlig, med tydeligere roller og mandater og bedre muligheter for selskapene til å prioritere, dimensjonere og finansiere beredskapstiltak. Vi har også etterlyst sterkere samhandling mellom aktørene i kraftberedskapsorganisasjonen.

Øvelser er en helt sentral del av dette. Erfaringene fra arbeidet med våre medlemsbedrifter viser behov for å øve oftere, øve mer på tvers av selskaper og sektorer, og i større grad koble beredskapsplanene til realistiske hendelser. Våre medlemmer har blant annet pekt på behovet for nasjonale og regionale øvelser og bedre samordning mellom aktørene.

Det oppstår derfor en uheldig motsetning dersom nettselskaper som gjennomfører slike øvelser samtidig risikerer økonomiske konsekvenser gjennom KILE.

Vi støtter derfor RME sitt prinsipielle utgangspunkt om at inntektsreguleringen ikke bør skape økonomiske hindre for ønskede og nødvendige beredskapsøvelser. Det harmonerer bedre med de økte forventningene myndighetene stiller til selskapenes arbeid med sikkerhet og beredskap. RME beskriver selv formålet med endringen som å redusere risikoen for at KILE virker som et økonomisk hinder for nødvendige øvelser.

Ordningen må være enkel og forutsigbar

Skal endringen få ønsket effekt, er utformingen av regelverket viktig.

Samfunnsbedriftenes medlemsmasse består i stor grad av små og mellomstore nettselskaper. Det er derfor særlig viktig at en ny ordning ikke etablerer administrative terskler som i praksis gjør det krevende å benytte unntaket.

Vi støtter her vurderingen fra Distriktsenergi om at ordningen må være enkel, forutsigbar og praktisk å benytte. Distriktsenergi peker særskilt på at unntaket ikke bør medføre unødvendige dokumentasjonskrav eller omfattende forhåndsgodkjenninger, og at kriteriene må kunne anvendes av både små og store nettselskaper.

Vi anbefaler derfor at RME legger følgende prinsipper til grunn:

1. Nettselskapet bør ikke måtte søke RME om forhåndsgodkjenning av den enkelte øvelse.
2. Kravene til dokumentasjon bør være begrenset til det som er nødvendig for å sannsynliggjøre at kundeavbruddet var en planlagt og nødvendig del av en reell beredskapsøvelse.
3. Kriteriene må være objektive og forutsigbare slik at selskapet på forhånd vet om øvelsen omfattes av unntaket.
4. Regelverket bør utformes slik at det fungerer like godt for små og mellomstore nettselskaper som for de største nettselskapene.
5. Regelverket bør ikke utformes på en måte som vanskeliggjør nye teknologiske løsninger eller nye former for beredskapsøvelser.

Målet må være at ressursene brukes på øving, evaluering og læring, ikke på administrasjon rundt øvelsen.

Unntaket bør ikke bli unødvendig snevert

Samfunnsbedriftene støtter konkret at separatdrift og svartstart omfattes. Samtidig mener vi at RME bør være oppmerksom på at kraftsektorens behov for realistiske beredskapsøvelser er bredere enn disse to situasjonene.

Våre medlemsbedrifter har blant annet identifisert behov for å øve på samtidige hendelser, bortfall av elektronisk kommunikasjon, tilgang til kritisk personell og reservemateriell, regional samhandling og situasjoner hvor ordinære beslutnings- og kommunikasjonslinjer ikke fungerer.

Det avgjørende prinsippet bør etter vårt syn være at økonomiske reguleringsmekanismer ikke skal gjøre det ulønnsomt å gjennomføre en nødvendig og samfunnsmessig ønsket beredskapsøvelse.

Vi anbefaler derfor at RME, enten nå eller gjennom en senere evaluering av ordningen, vurderer om unntaket bør utvides til andre klart definerte beredskapsøvelser der et planlagt avbrudd er nødvendig for å teste reell beredskap.

Dette bør kunne gjøres uten å svekke KILE-ordningens grunnleggende formål om å gi nettselskapene økonomiske insentiver til høy leveringspålitelighet. Det bør være et tydelig skille mellom ordinære planlagte avbrudd og avbrudd som er en nødvendig del av en dokumentert beredskapsøvelse.

Reguleringen må støtte opp under de økte beredskapskravene

Denne høringen reiser samtidig en mer overordnet problemstilling.

Myndighetene stiller stadig høyere krav til sikkerhet, reparasjonsberedskap og motstandsdyktighet i kraftforsyningen. Samfunnsbedriftene støtter denne utviklingen. Men da må også den økonomiske reguleringen trekke i samme retning.

I vårt tidligere høringssvar om endringer i kraftberedskapsforskriften pekte vi på behovet for tydeligere nasjonal og regional samordning og bedre rammer for selskapenes arbeid med sikkerhet og beredskap.

Vi mener høringsforslaget om KILE er et positivt eksempel på hvordan reguleringen kan justeres når det oppstår en konflikt mellom de ordinære økonomiske incentivene og samfunnets beredskapsbehov.

Samtidig er dette bare én av flere problemstillinger. Videre arbeid bør også se på hvordan inntektsreguleringen håndterer kostnader knyttet til blant annet beredskapsmateriell, personell, øvelser, reservemateriell og andre tiltak som gir økt motstandsdyktighet, men som ikke nødvendigvis gir utslag i tradisjonelle effektivitetsmål på kort sikt.

Beredskap har en kostnad, men konsekvensene av å være dårlig forberedt kan bli langt større. Dersom samfunnet ønsker et høyere beredskapsnivå, må reguleringen også gi nettselskapene reell økonomisk mulighet til å bygge og opprettholde denne beredskapen.

Totalforsvarsåret 2026 understreker behovet for å styrke samspillet mellom sivile og militære aktører. For at Forsvaret, samt det sivile samfunnet, skal lykkes med å løse sine oppgaver i krise og krig, er det en forutsetning med en sikker kraftforsyning. Derfor er det vel så viktig med en tydelig beredskapssatsning også i kraftsektoren.

Avsluttende merknader

Samfunnsbedriftene Energi og IKT støtter RME sitt forslag om å unnta avbruddskostnader knyttet til beredskapsøvelser på separatdrift og svartstart fra KILE-ordningen fra 1. januar 2027. Forslaget er et viktig grep for å fjerne et økonomisk hinder for nødvendige og realistiske beredskapsøvelser.

For at endringen skal få ønsket effekt mener vi at:

- ordningen må være enkel og forutsigbar.
- det bør ikke stilles krav om omfattende forhåndsgodkjenning.
- dokumentasjonskravene må være begrensede og forholdsmessige.
- ordningen må fungere for både små og store nettselskaper.
- kriteriene bør være fremtidsrettet.
- RME bør evaluere om andre nødvendige beredskapsøvelser med kundeavbrudd senere bør omfattes.
- den økonomiske reguleringen generelt må utvikles slik at den støtter opp under myndighetenes økte krav til sikkerhet og beredskap.

Kraftforsyningen må øve på situasjonene vi håper aldri oppstår. Da bør myndighetenes regulering legge til rette for at selskapene kan gjennomføre slike øvelser på en realistisk måte, uten at dette samtidig straffes økonomisk.

Med vennlig hilsen
Samfunnsbedriftene Energi og IKT

Eskil Lunde Jensen
Fagsjef

Iselin Lothe
Næringspolitisk rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskreven signatur.